

TOELICHTING

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Begripsbepalingen (artikel 1)

In dit artikel wordt een aantal begrippen uitgelegd, die in deze verordening worden gebruikt.

Toevoegen soorten subsidies

Subsidieverstrekking is een instrument voor sturing op beleid. De subsidiesoorten maken het mogelijk om op verschillende manieren met subsidie te sturen op beleid. De subsidiesoorten zijn in eerste instantie te verdelen naar jaarlijkse en incidentele subsidies.

Jaarlijkse subsidies

Jaarlijkse subsidies zijn subsidies die in beginsel jaarlijks terugkeren. In de algemene subsidieverordening 2020 waren in dat kader al de activiteitensubsidie en budgetsubsidie al opgenomen. In de Asv 2026 is daar de waarderingssubsidie aan toegevoegd.

Een budgetsubsidie is een vorm van subsidie die een professional (professionele instelling) een vast bedrag geeft om een bepaald takenpakket uit te voeren, vaak voor meerdere jaren. Denk hierbij aan de bibliotheek of het CKS.

Een activiteitensubsidie is een financiële bijdrage of tegemoetkoming die verleend wordt voor het uitvoeren van specifieke activiteiten. Binnen SWF gaat het dan bijvoorbeeld om de subsidie voor het schoolzwemmen.

Waarderingssubsidies zijn subsidies die verstrekt worden als waardering voor het uitvoeren van activiteiten die ten goede komen aan de inwoners van de gemeente. Er bestaat hierbij geen directe relatie tussen de kosten van de activiteiten en de hoogte van de subsidie. Bij deze subsidie gaat het meestal om kleine subsidiebedragen en organisatie die veelal door vrijwilligers worden gerund. Denk hierbij het organisatiegeld (€ 1.077 in 2025) voor stads-dorps en wijkbelangen.

Incidentele subsidies

Incidentele subsidies worden niet per jaar verstrekt maar voor de duur van de activiteiten of voor de realisatie van een investering. Incidentele subsidies worden voor maximaal 4 jaar verstrekt. Incidentele subsidie maken het mogelijk om vernieuwing en verandering te ondersteunen of stimuleren. Investeringsubsidies en projectsubsidies zijn vormen van incidentele subsidie. Maar een activiteitensubsidie kan ook incidenteel karakter hebben.

Projectsubsidies zijn bedoeld om nieuwe initiatieven of éénmalige activiteiten te ondersteunen. Ze worden verstrekt om in te kunnen spelen op veranderingen. De activiteit kan, als deze succesvol is gebleken en voor herhaling vatbaar eventueel structureel subsidiabel worden. Een voorbeeld hiervan is de Weekendschool.

Investeringsubsidies zijn ook incidenteel in de zin dat ze niet per boekjaar worden verstrekt. Het gaat om het eenmalig ondersteunen van het vervangen, instandhouden of aankopen van kapitaalswerken of eerste inrichting van een accommodatie. Denk hierbij aan de subsidie voor het verduurzamen van dorpshuizen.

De financiële consequenties van bedrijfs- en vervangingsinvesteringen, bij instellingen met een budgetsubsidie horen thuis in de normale exploitatie van de instelling en kunnen als zodanig deel uitmaken van een budgetsubsidie. Voor die instellingen bestaan daarom in beginsel geen afzonderlijke investeringsubsidies.

Toevoegen diverse begrippen

In de nieuwe algemene subsidieverordening zijn verschillende definities toegevoegd waarbij het gaat om circulaire economie, duurzaam, social return, toegankelijkheid en inclusie. Maar ook de prestatie-indicatoren en de waarderingssubsidie-hebben een plek gekregen in de nieuwe Asv. Doel hiervan is dat indien gewenst er verplichtingen opgelegd kunnen worden die bijdragen aan het realiseren van de beleidsdoelen die afgesproken zijn.

Reikwijdte (artikel 2)

Dit artikel is verbreed waarbij is aangegeven dat de Asv van toepassing is op alle beleidsterreinen die in de programmabegroting genoemd staan. In de Asv 2020 waren de 3 programma's Sociaal, Ruimte en Bestuur specifiek benoemd. Als dit in de toekomst wijzigt in de programmabegroting sluit de Asv niet meer aan op de praktijk. Door de Asv van toepassing te laten zijn op alle beleidsterreinen zoals genoemd in de programmabegroting wordt voorkomen dat hiervoor de Asv opnieuw vastgesteld moet worden.

Bevoegdheid college (artikel 3)

Artikel 3 lid 2 is gewijzigd waarbij in de Asv 2020 was opgenomen dat het college gevoegd is een subsidieplafond te verlagen of indexeren. Voorgesteld wordt om dit te wijzigen waarbij het college bevoegd is om subsidie te indexeren waarbij de door het gemeenteraad vastgestelde percentage wordt gehanteerd. Hiermee blijven de uitgaven binnen de door de raad gestelde kaders.

Hoofdstuk 2 Subsidieverlening

De aanvraag (artikel 6)

Met het indienen van een subsidieaanvraag laat een aanvrager weten dat zij subsidie wil ontvangen voor de uitvoering van bepaalde activiteiten. De aanvrager moet duidelijk maken dat en op welke manier de te subsidiëren activiteiten een bijdrage leveren aan de door de gemeente gestelde beleidsdoelen en beoogde resultaten. De Awb bepaalt in artikel 4.2 dat er een schriftelijke aanvraag moet zijn en aan welke minimale eisen die aanvraag moet voldoen.

In de Asv zijn aanvullende eisen opgenomen. Uitgangspunt is dat de aanvrager alleen die documenten aanlevert die nodig zijn om de aanvraag goed te kunnen beoordelen. Hierbij geeft artikel 6 lid 2 aan wat er minimaal aangeleverd moet worden. Daarnaast is in de artikel 6 lid 3 tot en met artikel 6 lid 6 voor de verschillende soorten subsidies aangegeven wat er aanvullend of juist niet aangeleverd hoeft te worden.

Voor budgetsubsidies is de Asv toegevoegd dat een overzicht van de doelen en resultaten van de aanvrager aangeleverd moeten worden. Bij aanvragen van meer dan € 150.000 wordt gevraagd om de doelen in kwantitatieve prestatie-indicatoren weer te geven. Dit bedrag sluit aan op het grensbedrag van de controleverklaring. Prestatie-indicatoren laten zien in welke mate de subsidieontvanger de doelen van de subsidie bereikt, bijvoorbeeld door het aantal projecten dat is uitgevoerd, het aantal deelnemers of de verbetering in de klanttevredenheid. Daarnaast kan door te meten hoeveel middelen nodig zijn om een bepaald resultaat te bereiken vastgesteld worden of de subsidie efficiënt wordt ingezet. In artikel 16 van de Asv is geregeld dat de verplichting kan worden opgelegd om over deze prestatie-indicatoren (periodiek) te rapporteren. Uitgangspunt is hierbij nadrukkelijk dat het meten van indicatoren het gesprek tussen de gemeente en de subsidieontvanger op gang brengt. De indicatoren worden daarom ook in samenspraak bepaald. Het is niet de insteek om subsidieontvangers hier direct op af te rekenen.

Daarnaast is de aanvraag van een waarderingssubsidie relatief eenvoudig, omdat een waarderingssubsidie bedoeld is om slechts globaal te sturen op activiteiten waar geen begroting aan gekoppeld is. Daarom is opgenomen dat een begroting niet aangeleverd hoeft te worden. Zo worden de administratieve lasten, waar het kan, zoveel mogelijk beperkt. Het gaat hier ook om lagere subsidiebedragen waarbij het aanvragen zo eenvoudig mogelijk wordt gemaakt. Bij de hogere subsidiebedragen zijn er door deze wijzigingen meer mogelijkheden om te sturen.

De aanvraagtermijn (artikel 7)

Nieuw in de Asv is dat de aanvrager kan vragen om de aanvraagtermijn met 6 weken te verlengen. Hiermee komen we tegemoet aan de wens om hier flexibeler in op te treden.

Daarnaast is toegevoegd dat het college in uitzonderlijke gevallen kan bepalen dat aanvragen die te laat zijn ingediend alsnog in behandeling worden genomen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld het overlijden van de secretaris van een vereniging waardoor het niet is gelukt om de aanvraag op tijd in te dienen. Door deze toevoegingen kunnen ook deze aanvragen rechtmatig worden verleend.

Weigeringsgronden (artikel 9)

Aan de weigeringsgronden is een afwijzingsmogelijkheid toegevoegd in het geval van een voorliggende voorziening. Een voorliggende voorziening is een andere regeling of manier waarop de subsidiabele kosten vergoed kunnen worden. Dit wordt nu in bijvoorbeeld de regeling voor groot onderhoud en verduurzaming dorpshuizen al toegepast. Er zijn landelijk ook regelingen waar dorpshuizen gebruik van kunnen maken om de kosten voor verduurzaming te financieren. Het is de bedoeling dat daar in eerste instantie gebruik van wordt gemaakt. Op die manier kunnen de gemeentelijke middelen efficiënt en daar waar écht nodig ingezet worden.

Voorschotten (artikel 11)

In de Asv 2026 is een artikel toegevoegd waarin het verstrekken van voorschotten wordt geregeld. Hierin wordt geregeld dat de hoogte en termijnen van een voorschot in een verleningsbeschikking worden geregeld.

Hoofdstuk 3 Verplichtingen van de subsidieontvanger

De Awb bepaalt dat subsidieontvangers verplichtingen kunnen krijgen opgelegd om het doel van de subsidie te bereiken. Dit kunnen algemene verplichtingen zijn vastgelegd in een verordening, of specifieke verplichtingen in een subsidieregeling of beschikking.

- *Artikel 4:37 Algemene verplichtingen:* geeft een lijst van mogelijke verplichtingen, maar deze lijst is niet uitputtend.
- *Artikel 4:38 Doelgebonden verplichtingen:* staat toe dat verplichtingen worden opgelegd, zolang ze redelijkerwijs nodig zijn voor het bereiken van het subsidiedoel.
- *Artikel 4:39 Niet doelgebonden verplichtingen:* maakt het mogelijk om verplichtingen op te leggen die niet direct met het subsidiedoel te maken hebben, maar vanuit beleidsoverwegingen wel wenselijk zijn. Deze mogen alleen opgelegd worden als er een wettelijk voorschrift is.

Met het uitwerken van deze verplichtingen in de Asv is de wettelijke grondslag om deze verplichtingen te kunnen toepassen geregeld.

Algemene verplichtingen (artikel 12)

Aan de algemene verplichtingen is in artikel 12 lid 3 toegevoegd dat de verplichting opgelegd wordt om deugdelijke administratie bij te houden en dat deze minimaal 7 jaar bewaard moet blijven. Hiermee wordt aangesloten bij de bewaartermijn zoals genoemd in artikel 4:69 van de Awb. Met het toenemende aantal subsidie-inkomsten, zoals Spuks en ESF (Europees Sociaal Fonds), is de behoefte ontstaan om hier in de Asv iets voor te regelen. Deze uitkeringen kennen zelf ook de nodige voorwaarden waaraan voldaan moet worden, bijvoorbeeld op het terrein van het bewaren van de administratie. In sommige gevallen wordt een ontvangen subsidie doorgegeven aan een derde partij t.b.v. de uitvoering van de gesubsidieerde activiteiten. In dat geval is het wenselijk om de eisen t.a.v. administratie en bewaarplicht door te kunnen leggen.

Egalisatiereserve (artikel 14)

Het artikel aangaande de egalisatiereserve is de Asv 2026 breder geformuleerd dan in de Asv 2020. De egalisatiereserve zorgt ervoor dat extreme kosten in de ene periode kunnen worden gedekt door een overschot in een andere periode. Dit zorgt voor een meer stabiele financiering van de activiteiten. De reserve

wordt gevormd uit een verschil tussen het vastgestelde subsidiebedrag en de daadwerkelijke kosten van de activiteiten.

In de Asv 2020 was geregeld dat het vormen van een egalisatiereserve verplicht kon worden bij een subsidie van meer dan € 50.000. Dit bedrag is nu losgelaten, waardoor dit artikel voor elke subsidie toepasbaar is (indien wenselijk). Daarnaast is expliciet toegevoegd dat als een egalisatiereserve is gevormd met gemeentelijke middelen besloten kan worden om deze middelen in mindering te brengen op een volgende subsidie.

Voorzieningen (Artikel 15)

Een (onderhouds)voorziening is een vorm van reserve die organisaties aanleggen om de kosten van groot onderhoud te dekken. Door elk jaar een bedrag apart te zetten, kan de subsidieontvanger de kosten van bijvoorbeeld een dakrenovatie uitspreiden over meerdere jaren.

In dit artikel is toegevoegd dat als een subsidieontvanger een (onderhouds) voorziening op eigen initiatief willen vormen zij hiervoor toestemming van de gemeente nodig heeft. Bij een verzoek moet het doel van de voorziening en een bestedingsplan worden aangeleverd. Als gemeente komt er zo meer zicht op waar er onderhoudsvoorzieningen zijn gevormd en waar deze voor bedoeld zijn. Op volgende subsidieverzoeken kan dan een betere afweging gemaakt worden tot het al dan niet verstrekken van subsidie.

Doelgebonden verplichtingen (artikel 16)

In artikel 16 lid 2 is opgenomen dat bij subsidie van meer dan € 150.000, – het college de verplichting kan opleggen om te rapporteren over bepaalde prestatie-indicatoren. Zoals eerder uitgelegd is het de bedoeling dat dit bijdraagt aan meer resultaatgericht werken.

Daarnaast is de mogelijkheid toegevoegd om een instandhoudingsverplichting op te leggen. Een instandhoudingsverplichting bij een subsidie houdt in dat de ontvanger van de subsidie verplicht is om gedurende een bepaalde periode (bijvoorbeeld een aantal jaar) de gesubsidieerde activiteit of het gesubsidieerde object te blijven gebruiken en/of onderhouden zoals beschreven in de subsidievoorwaarden. Dit kan bijvoorbeeld gelden voor de instandhouding van een rijksmonument of voor de aanleg van een groen dak.

Niet-doelgebonden verplichtingen (artikel 17)

Duurzaamheid, circulair, toegankelijkheid en inclusie

Dit zijn thema's die een steeds grotere rol spelen in diverse beleidsterreinen. Daarom is hier, waar nodig en/of mogelijk, in de subsidieverstrekking ook invulling aan gegeven. In de Asv zijn geen concrete verplichtingen opgenomen, deze worden in subsidieregelingen en/of verleningsbeschikkingen nader uitgewerkt. Het kan gaan om een resultaat- of inspanningsverplichting. Aangezien het niet doelgebonden verplichtingen betreft moet er een grondslag geregeld worden om hier omtrent verplichtingen te kunnen opleggen. Met dit artikel wordt deze grondslag geregeld.

Social Return

Social Return is een aanpak om meerwaarde te creëren voor mensen met minder kansen op de arbeidsmarkt en/of in de maatschappij. Deze aanpak is bij aanbestedingen al helemaal ingeburgerd en wordt ook steeds meer toegepast bij subsidies.

Concreet gaat het om een (inspannings-) verplichting om een deel van de subsidie in te zetten om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt concreet toe te leiden naar werk of sociaal te activeren zoals genoemd in de Participatiewet. Voor Social Return geldt ten eerste het bieden van werk of leer-werkplekken aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (stage of leerwerkplaatsen) of inhuur van sociale ondernemingen. Onder Sociale activering valt:

- participatieactiviteiten gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid;

- vrijwilligerswerk als opstap naar betaald werk;
- trajecten gericht op maatschappelijke integratie (zoals bij statushouders).

De gemeente kan dit bij jaarlijkse of incidentele subsidies van meer dan € 250.000 toe passen. Deze grens sluit aan bij de Leidraad Social Return Noord Nederland 2025 en de Friese Eis waar ook Súdwest-Fryslân bij is aangesloten. Hierbij wordt subsidie die voortkomt uit een wettelijke taak of niet gefinancierd worden vanuit gemeentelijke middelen buiten beschouwing gelaten. Ook op subsidies die voortkomen uit het doorgeven van subsidies zoals bij het Ondernemersfonds geldt deze verplichting niet. Reden hiervoor is dat deze middelen heel specifiek voor bepaalde doeleinden gegeven worden waardoor de kosten alleen hiervan subsidiabel zijn.

Communicatie-uitingen

In artikel 17 lid 2 is opgenomen dat de verplichting kan worden opgelegd dat er in communicatie-uitingen van de subsidieontvanger vermeld moet worden dat de activiteit mede mogelijk wordt gemaakt door de gemeente. Op deze manier wordt meer zichtbaar op welke manier de gemeente initiatieven ondersteunt.

Hoofdstuk 4 Verantwoording en vaststelling van de subsidie

De Awb onderscheidt in het subsidieproces de subsidieverlening en de subsidievaststelling. De subsidievaststelling is het besluit, waarbij wordt bepaald welk bedrag daadwerkelijk zal worden uitbetaald en is dus als besluit altijd nodig. Of subsidie voorafgaand aan de vaststelling wordt verleend is een keuze.

Subsidieverlening is een voorwaardelijke aanspraak op financiële middelen, waarbij de uiteindelijke toekenning afhankelijk is van het daadwerkelijk uitvoeren van de gesubsidieerde activiteiten en het naleven van de verplichtingen.

Bij de subsidievaststelling wordt beoordeeld of de gesubsidieerde activiteiten zijn uitgevoerd en of de opgelegde verplichtingen zijn nagekomen. Als de subsidieontvanger de activiteiten heeft verricht en de verplichtingen zijn nagekomen wordt de subsidie worden vastgesteld op het bedrag van de verlening. Blijkt dat de activiteiten niet of gedeeltelijk zijn uitgevoerd of dat de verplichtingen niet zijn nagekomen, dan kan de subsidie lager worden vastgesteld.

Wanneer een beschikking tot subsidieverlening is gegeven, moet de ontvanger een aanvraag tot subsidievaststelling indienen. In de Asv is geregeld aan welke eisen deze aanvraag tot vaststelling moet voldoen. In alle gevallen kan besloten worden om meer of minder gegevens op te vragen als dit nodig is.

Verantwoording subsidie tot en met € 25.000 (Artikel 19)

In artikel 19 lid 1 regelt de verhoging van het verantwoordingsbedrag van € 10.000 naar € 25.000. Ook de artikelen 20 en 21 zijn aangepast op deze verhoging. Met deze verhoging worden de administratieve lasten verminderd. Het college *kan* subsidies tot en met € 25.000 direct vaststellen. Hierbij is het dus niet nodig om een verzoek tot vaststelling in te dienen. Steekproefsgewijs kan in deze categorie gesubsidieerden een controle worden verricht.

Uiteraard blijft het wel mogelijk om eerst te verlenen als daar aanleiding toe is. In dat geval moet bij de verantwoording in ieder geval een inhoudelijk en financieel verslag aangeleverd worden. In lid 4 is geregeld dat het college kan bepalen dat er aanvullende of minder documenten aangeleverd worden. Op deze manier kan maatwerk geboden worden. Dit is ook in artikel 20 en 21 op gelijke wijze geregeld.

Verantwoording subsidie tussen € 25.000 en € 150.000 (Artikel 20)

Bij een subsidie tussen de € 25.000 en € 150.000 worden hogere eisen aan de verantwoording gesteld. Er is nader omschreven waar het inhoudelijke en financiële verslag aan moet voldaan. Daarnaast moet een balans met toelichting worden aangeleverd.

Verantwoording subsidie van meer dan € 150.000 (Artikel 21)

Bij een subsidie van meer dan € 150.000 wordt ook een controleverklaring of subsidieverklaring opgevraagd. Een controleverklaring wordt afgegeven door een accountant en geeft daarmee zekerheid over de financiële informatie. De accountant controleert of de jaarrekening een goede weergave van de financiële situatie is. Hierbij wordt ook de administratieve organisatie van de organisatie getoetst. Voor grotere organisaties is een jaarlijkse controleverklaring sowieso wettelijk al verplicht.

In de Asv 2020 lag de grens voor het aanleveren van een controleverklaring op € 50.000. Vanuit subsidieontvangers maar ook accountants is aangegeven dat hierbij de kosten van zo'n controleverklaring niet in verhouding staan tot de gegeven subsidie. In sommige gevallen is de controleverklaring > 10% van het subsidiebedrag. Met het ophogen van de grens tot € 150.000 wordt hier een betere invulling aangegeven. Op basis van de subsidiebedragen over 2025 blijven er zo'n 20 aanvragers over die een controle- dan wel subsidieverklaring moeten aanleveren.

Daarnaast is in de Asv 2026 opgenomen dat een subsidieverklaring ook afdoende kan zijn, als specifieke vorm van een controleverklaring. Bij een subsidieverklaring controleert de accountant specifiek of de ontvangen subsidie op een juiste wijze is besteed en of aan alle subsidievoorwaarden wordt voldaan. Deze verklaring is veelal goedkoper omdat maar een deel van de administratie en niet de volledige bedrijfsadministratie gecontroleerd hoeft te worden. Deze verklaring is dat ook vooral geschikt voor project- en investeringsubsidies. De kosten van een subsidieverklaring liggen lager wat een belangrijk voordeel is ten opzichte van de algemene controleverklaring.

Het bepalen of er een algemene controleverklaring of subsidieverklaring aangeleverd moet worden is maatwerk en zal in de verleningsbeschikking worden opgenomen.

Hoofdstuk 5 Staatsteun

Staatssteun is financiële steun of andere voordelen die een overheid geeft aan bepaalde bedrijven. Dit gebeurt buiten normale commerciële transacties om. Subsidie aan een onderneming is ook staatssteun.

Omdat staatssteun de concurrentie kan verstoren, heeft de Europese Unie strikte regels. Overheden mogen niet zomaar steun geven, want dat kan andere bedrijven benadelen. De regels over staatssteun zijn uitgewerkt in artikelen 107 tot en met 109 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

De regels en voorwaarden omtrent staatssteun zijn in de Asv nu samengevoegd in 1 hoofdstuk. Alle regels zijn dan eenvoudiger terug te vinden.

Staatsteunregels (Artikel 24)

In dit artikel is geregeld dat van de Asv afgeweken kan worden als de Europese staatsteunregels dat vereisen. Ook is uitgelegd dat als we subsidie geven onder een staatsteunkader we alleen subsidie geven voor de kosten en activiteiten die voldoen aan een staatsteunkader.

Hoofdstuk 6 Slotbepalingen

In de slotbepalingen worden de afrondende regels van de verordening opgenomen, waaronder de hardheidsclausule. Deze blijft gelijk aan de Asv 2020.

Overgangsrecht (Artikel 30)

Op alle oude subsidies blijft de Asv 2020 van toepassing. Hierop is 1 uitzondering. Voor subsidies die zijn verleend onder Asv 2020 en nog niet zijn vastgesteld en waar een controleverklaring (€ 50.000) wordt gevraagd vallen voor dat stuk onder de Asv 2026. Dit betreft namelijk een versoepeling van de regels.